

Válás - Horvátország

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?
- 2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?
- 3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei
 - 3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?
 - 3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?
 - 3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?
 - 3.4 a másik házastfél felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?
- 4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?
- 5 Melyek a különválás feltételei?
- 6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?
- 7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?
- 8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?
- 9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?
- 10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?
- 11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?
- 12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?
- 13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?
- 14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?
- 15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?
- 16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasságot felbontó határozat meghozatalának előfeltétele, hogy az arra jogosult személy vagy személyek megindítsák a házasság felbontása iránti (polgári peres vagy nemperes) bírósági eljárást (*locus standi*) a családjogi törvény (*Obiteljski zakon*) (a *Narodne Novine* [NN, a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye] 103/15. sz.; a továbbiakban: 2015. évi ObZ) 50., 369. és 453. cikkében foglalt rendelkezések alapján. A házastársaknak közös kiskorú gyermek esetén a házasság felbontása iránti, közös megegyezésükön alapuló kérelemhez csatolniuk kell a megfelelő mellékleteket (a kötelező konzultációról készült jelentést és a

közös szülői felügyeletre vonatkozó megállapodást - a 2015. évi ObZ 456. cikkével összefüggésben értelmezett 55. cikke). Hasonló rendelkezések irányadók arra az esetre, amikor a házastársaknak közös kiskorú gyermekük van, és csak az egyik házastárs nyújt be a házasság felbontása iránti kérelmet (szintén csatolni kell a kötelező konzultációról készült jelentést, valamint az arról szóló igazolást, hogy részt vettek az első családjogi közvetítői ülésen - a 2015. évi ObZ 379. cikkével összefüggésben értelmezett 57. cikke).

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának feltételeit a 2015. évi ObZ 51. cikkének rendelkezései szabályozzák. E szabályozás alapján a bíróság felbontja a házasságot: 1. ha a házastársak között a házasság felbontásának kérdésében megállapodás született, 2. a házasság teljes és helyrehozhatatlan megromlása megállapítást nyert, vagy 3. a „házastársak közötti életközösség megszűnése” óta egy év eltelt.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A házasság megszüntetésének egyik jogi következménye, hogy megszűnnek a házastársak egyéni jogai és kötelezettségei (a 2015. évi ObZ 30-33. cikke). A családjogi törvény kifejezetten rendelkezik arról, hogy a házasság megszüntetése esetén (érvénytelenítés vagy a házasság felbontása által) a volt házastársak továbbra is viselhetik a házasság megszüntetésének időpontjában viselt családi nevet (a 2015. évi ObZ 48. cikke).

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házastársi vagyonszövetség megszűnését megelőzően (megegyezés vagy bírósági megszüntetés útján - nemperes eljárásban) a leggyakrabban előforduló problémát a vagyonszövetségbe tartozó jogoknak és vagyontárgyaknak az egyik vagy a másik házastárs különvagyonába tartozó jogoktól és vagyontárgyaktól történő elkülönítése okozza (a háromféle vagyon megkülönböztetése). Ezeket a kérdéseket az ObZ vonatkozó rendelkezései (a 2015. évi ObZ 34-39. cikke és 43-46. cikke) alapján kezdeményezett polgári eljárás során lehet rendezni, ha a házastársak nem tudtak megegyezni a vagyonszövetség megosztása tekintetében (házassági szerződés - a 2015. évi ObZ 40-42. cikke), amely során alternatívaként a tulajdonjogról és egyéb dologi jogokról szóló törvény, a kötelmi jogokról szóló törvény, az ingatlan-nyilvántartási törvény, a végrehajtási törvény és a polgári eljárásjogi törvény rendelkezései is irányadóak (a 2015. évi ObZ 38., 45. és 346. cikke).

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság megszüntetésének jogkövetkezményei a kiskorú gyermeket érintően számos fontos kérdés tisztázását igénylik: melyik szülővel fog a gyermek élni a házasság megszüntetését követően, a másik szülővel való megállapodás feltételeinek kidolgozása, a gyermektartás kérdése, a szülői felügyelet körébe tartozó egyéb jogokat (a gyermek képviselője, jogi aktusok megtétele, a gyermek vagyonának kezelése és rendelkezésre bocsátása, a gyermek oktatása és egészsége stb. tekintetében) miként fogják gyakorolni. A házastársak megállapodhatnak a házasság felbontásának fenti jogkövetkezményei tekintetében (megállapodás a közös szülői felügyeletről), amely esetben választhatják a házasság felbontásának egyszerűbb és gyorsabb, bíróságon kívüli eljárását (a 2015. évi ObZ 52., 54-55., 106., 453-460. cikke). Amennyiben a házastársak nem terjesztenek elő ilyen, a közös szülői felügyeletre vonatkozó megállapodást, amelyben a házasság felbontásának releváns jogkövetkezményei rendezésre kerültek, a bíróság a házasság felbontása iránti kereseti kérelemmel megindított bírósági eljárás során e kérdések tekintetében automatikusan döntést hoz (a 2015. évi ObZ 53-54., 56-57. és 413. cikke). Mindazonáltal fennáll annak lehetősége, hogy a szülők a házasság felbontása iránti bírósági eljárás során megállapodásra jutnak a házasság felbontásának jogkövetkezményei tekintetében. Ebben az esetben a bíróság a szülők megállapodásában foglaltak alapján hozza meg a határozatát, amennyiben megítélése szerint ez a megállapodás a gyermek érdekeit szolgálja (a 2015. évi ObZ 420. cikkével összhangban értelmezett 104 /3. cikke).

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A családjogi törvény lehetővé teszi a házastárs számára, hogy a házasság felbontására irányuló per lezárultát megelőzően tartás iránti kérelmet terjesszen elő. Amennyiben a házasság felbontására irányuló per során nem terjesztettek elő tartás iránti kérelmet, a volt házastárs a házasságot felbontó határozat jogerőre emelkedésének napjától számított hat hónapon belül nyújthat be tartás iránti kérelmet, feltéve, hogy a tartásra vonatkozó feltételek a házasság felbontására irányuló per lezárultakor már fennálltak és a tartás megállapítására irányuló per lezárultáig folyamatosan fennálltak (a 2015. évi ObZ 295-301., 423-432. cikke). A tartás megállapításának jogi feltétele, hogy a tartást kérelmező nem képes önmagát eltartani, illetve nem rendelkezik az ahhoz szükséges vagyonnal, valamint nem képes munkát vállalni vagy találni, feltéve, hogy a tartást fizető házastárs rendelkezik a tartási kötelezettség teljesítéséhez szükséges forrásokkal és képességgel (a 2015. évi ObZ 295. cikke). A tartást határozott időre kell megállapítani. A 2015. évi ObZ 298. cikkének rendelkezései kimondják, hogy a házastársat a tartás egy évig terjedő időtartamra

illetheti meg, amely függ a házasság időtartamától, valamint a tartást kérelmező tekintetében annak lehetőségétől, hogy az előrelátható jövőben képes lesz-e más módon megfelelő megélhetésre szeretni tenni. A 2015. évi ObZ a tartás fizetésének módját is meghatározza. A 2015. évi ObZ 296. cikkének rendelkezései értelmében a tartást előre történő rendszeres havi kifizetések formájában állapítják meg. A bíróságnak azonban lehetősége van arra, hogy az egyik házastárs vagy mindkét házastárs kérelmére az eset körülményeitől függően a kifizetés egy összegben történő teljesítését rendelje el. A 2015. évi ObZ 302. cikkében foglaltakkal összhangban a házastársak a házasság felbontása esetén tartási megállapodást köthetnek (a 2015. évi ObZ 302. és 470-473. cikke).

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A horvát családjogban nem található a „különválás” fogalmával egyenértékű kifejezés. A jelenlegi jogi szabályozásban a „különválás” fogalmának leginkább a „házassági életközösség megszűnése” (*prestanak bračne zajednice*) kifejezés felel meg. A „házassági életközösség megszűnése” akkor következik be, ha a házastársak valamennyi, az együttélésre rendszerint jellemző egymás közötti kapcsolatot megszüntetnek, vagyis többé nem kívánnak házastársakként élni, és nem kívánják egymással megosztani vagy realizálni a házasság sajátos tartalmát. A házassági életközösség megszűnése a házassági jog szempontjából is jelentőséggel bír, hiszen a 2015. évi ObZ 51. cikkével összhangban a házasság megszüntetésének egyik jogalapját képezi az a körülmény, ha a házassági életközösség megszűnése óta több mint egy év eltelt. A házassági életközösség megszűnése a házastársak közötti vagyoni viszonyok meghatározása során is különös jelentést hordoz, mivel a 2015. évi ObZ 36. cikke alapján a házastársak által a házassági életközösség fennállása alatt munkával szerzett vagyon (szemben a házasság időtartama alatt szerzett vagyonnal), vagy az ebből származó vagyon közös vagyonnak minősül.

5 Melyek a különválás feltételei?

A horvát családjogban nem található a „különválás” fogalmával egyenértékű kifejezés. A jelenlegi jogi szabályozásban a „különválás” fogalmának leginkább a „házassági életközösség megszűnése” (*prestanak bračne zajednice*) kifejezés felel meg. A családjogi törvény nem határozza meg a „házassági életközösség megszűnésének” feltételeit, mivel a házassági életközösség egy jogi kritérium, amely kifejezi a házasság tartalmát. A házassági életközösség megszűnése bekövetkezik, ha a házastársak valamennyi, a házasságot egyébként kitevő egymás közötti kapcsolatot megszüntetnek, vagyis többé nem kívánnak házastársakként élni, és nem kívánják egymással realizálni ennek a kapcsolatnak a sajátos tartalmát (pl. felhagynak az egymás közötti kommunikációval stb.). A házassági életközösség megszűnése a gyakorlatban legtöbbször abban nyilvánul meg, hogy az egyik házastárs kiköltözik a közös otthonból és elhagyja a házastársát.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A horvát családjogban nem található a „különválás” fogalmával egyenértékű kifejezés. A jelenlegi jogi szabályozásban a „különválás” fogalmának leginkább a „házassági életközösség megszűnése” (*prestanak bračne zajednice*) kifejezés felel meg. A „házassági életközösség megszűnése” a házassági jog szempontjából is jelentőséggel bír, hiszen a 2015. évi ObZ 51. cikkével összhangban a házasság megszüntetésének egyik jogalapját képezi az a körülmény, ha a „házassági életközösség megszűnése” óta több mint egy év eltelt. A „házassági életközösség megszűnése” a házastársak közötti vagyoni viszonyok meghatározása során is különös jelentést hordoz, mivel a 2015. évi ObZ 36. cikke alapján a házastársak által a házassági életközösség fennállása alatt munkával szerzett vagyon (szemben a házasság időtartama alatt szerzett vagyonnal), vagy az ebből származó vagyon közös vagyonnak minősül. A szabályozás magyarázatául az szolgál, hogy a házassági életközösség időtartama nem feltétlenül esik egybe a házasság időtartamával, különösen amikor a házasság a felbontásával ér véget. Főszabályként a házassági életközösség megszűnése a házasság felbontására irányuló eljárás megindítását megelőzően bekövetkezik. Ezért a házasság felbontására irányuló eljárás a „házassági életközösség megszűnését követően” is folytatódhat, és rendszerint így is történik (különösen, ha az eljárás során jogorvoslati intézkedésekhez folyamodtak).

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A „házasság érvénytelenítése” (*poništaj braka*) a házasság megszüntetésének egyik esete (a 2015. évi ObZ 47. cikke), és a horvát jogrendszer által szabályozott három házassági per közül az egyik (a 2015. évi ObZ 369. cikke). A „házasság érvénytelenítése” a házasság érvényességére vonatkozó rendelkezések (a 2015. évi ObZ 25-29. cikke) megsértésével kötött házassággal szemben alkalmazott családjogi szankció, amelyet kereset alapján indult bírósági eljárásban állapítanak meg (a 2015. évi ObZ 369. cikke). A házasság érvénytelensége esetén a „házasság érvénytelenítésére” vonatkozó rendelkezések irányadók (a 2015. évi ObZ 29., 49., 369-378. cikke).

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A 2015. évi ObZ 25-28. cikkében foglalt rendelkezések megsértésével kötött házasság (a házasság olyan személyek között jött létre, akik nem érték el a házasságkötési korhatárt, nem rendelkeztek a szükséges belátási képességgel, a

cselekvőképességükben a személyes jellegű jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozottak, egymás vér szerinti rokonai, az örökbefogadás fennállása alatt egymással örökbefogadó és örökbefogadott kapcsolatban állnak, vagy ha a menyasszony vagy a vőlegény korábbi házassága vagy élettársi kapcsolata fennáll) érvénytelen, és arra a „házasság érvénytelenítésére” vonatkozó rendelkezések irányadók (a 2015. évi ObZ 29. cikke).

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A „házasság érvénytelenítésének” jogkövetkezményeire ugyanaz a szabályozás vonatkozik, mint a házasság felbontással való megszüntetésének esetére (lásd a 3. kérdésre adott választ).

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A horvát jogrendszerben a házasság felbontását bírósági eljárásként szabályozzák, és nincs lehetőség a házasság felbontására bíróságon kívüli eljárásban. Mindazonáltal a családjogban érvényesülő egyik alapvető elv, amely a házasság felbontására irányuló eljárásban is különösen fontos, a családi kapcsolatok megegyezésen alapuló rendezésének elve, amely ösztönzi a családi kapcsolatok megegyezéssel történő rendezését, valamint nyomatékosítja, hogy a családnak szakmai segítséget nyújtó, illetve a családi kapcsolatok tekintetében döntést hozó valamennyi szervnek erre kell törekednie (a 2015. évi ObZ 9. cikke). A családjog ezért kétféle bíróságon kívüli eljárásról rendelkezik, amelyek többek között a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések megegyezésen alapuló rendezésére irányulnak: kötelező tanácsadás (a 2015. évi ObZ 321-330. cikke) és családjogi közvetítői eljárás (a 2015. évi ObZ 331-344. cikke). A kötelező tanácsadást az illetékes szociális szolgálat szakembereiből álló csapat végzi, amely a családtagok részére (pl. olyan házastársaknak, akik a házasság felbontására irányuló eljárást kívánják kezdeményezni és közös kiskorú gyermekük van) ahhoz nyújt támogatást, hogy a családi kapcsolataik tekintetében megegyezésen alapuló döntéseket hozzanak, különös tekintettel a gyermekeket érintő családi kapcsolatok megóvására (pl. megegyezésre jutni a közös szülői felügyelet kérdésében - megállapodást kötni a házasság felbontásának jogkövetkezményei vonatkozásában, amelyben részletesen meg kell határozni az alábbiakat: a gyermek lakóhelyét és annak címét, azt az időt, amelyet a gyermek az egyik, illetve a másik szülővel fog tölteni, miként fogják a szülők egymást tájékoztatni a hozzájárulást igénylő fontos döntésekről, miként fogják megosztani egymással a gyermekkel kapcsolatos fontos információkat, a gyermekétől különélő szülőt terhelő gyermektartásdíj összegét, valamint annak módját, ahogyan a jövőbeni problémákat meg kívánják oldani), továbbá felvilágosítást nyújt az ilyen megállapodás elmaradásának jogkövetkezményeiről, valamint a bírósági eljárás megindításáról, melynek során a bíróság dönt a gyermek jogairól. A családjogi közvetítői eljárás során a felek egy vagy több családi közvetítő segítségével arra törekednek, hogy közös megegyezéssel rendezzék a családi vitákat. Az eljárás elsősorban arra irányul, hogy megállapodás szülessen a közös szülői felügyelet kérdésében, valamint egyezsége jussanak a gyermeket érintő egyéb kérdések tekintetében, ideértve valamennyi anyagi és nem anyagi természetű kérdést.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Azon házastársak esetében, akiknek nincsen közös kiskorú gyermekük, a bírósági eljárást egyfelől megindíthatja az egyik házastárs a házasság felbontására irányuló kereset benyújtásával, másfelől megindíthatják a házastársak is a házasság megegyezésükön alapuló felbontása iránti közös kérelem benyújtásával (a 2015. évi ObZ 50. cikke). Egyik fenti esetben sem kell alkalmazni a kötelező tanácsadás bíróságon kívüli eljárását (melynek során az illetékes szociális szolgálat szakembereiből álló csapat a családtagok részére ahhoz nyújt szakmai támogatást, hogy a családi kapcsolataik tekintetében megegyezésen alapuló döntéseket hozzanak) (a 2015. évi ObZ 321-322. cikke), és a házastársak azonnal megkezdhetik a házasság felbontására irányuló (bírósági vagy bíróságon kívüli) eljárást, amely viszonylag egyszerű és gyors. A fentiek a házasság érvénytelenítése iránti bírósági eljárásra is megfelelően irányadók, amennyiben a házastársaknak nincsen közös kiskorú gyermekük.

Azon házastársak esetében, akiknek közös kiskorú gyermekük van a bírósági eljárást megindíthatja az egyik házastárs kereset benyújtásával, vagy megindíthatják a házastársak a házasság megegyezésükön alapuló felbontása iránti közös kérelem benyújtásával (a 2015. évi ObZ 50. cikke). A házasság felbontására irányuló eljárás (keresettel vagy a házasság megegyezésen alapuló felbontása iránti közös kérelemmel történő) kezdeményezését megelőzően azonban a házastársak, amennyiben közös kiskorú gyermekük van, kötelesek részt venni bíróságon kívüli eljárás keretében a kötelező tanácsadáson (melynek során az illetékes szociális szolgálat szakembereiből álló csapat a családtagok részére ahhoz nyújt szakmai támogatást, hogy a családi kapcsolataik tekintetében megegyezésen alapuló döntéseket hozzanak) (a 2015. évi ObZ 321-322. cikke). Ennek az eljárásnak az a célja, hogy szakmai segítséget nyújtson a házastársaknak, többek között abban, hogy megegyezésre jussanak a közös szülői felügyelet kérdésében - megállapodást kössenek a házasság felbontásának jogkövetkezményei tekintetében, amelynek részletesen meg kell határozni az alábbiakat: a gyermek lakóhelyét és annak címét, azt az időt, amelyet a gyermek az egyik, illetve a másik szülővel fog tölteni, miként fogják a szülők egymást tájékoztatni a hozzájárulást igénylő fontos döntésekről, miként fogják megosztani egymással a gyermekkel kapcsolatos fontos információkat, a gyermekétől különélő szülőt terhelő gyermektartásdíj összegét, valamint annak módját, ahogyan a jövőbeni problémákat meg kívánják oldani). A szülők a közös szülői

felügyeletről szóló megállapodást a kötelező tanácsadási eljárás során is összeállíthatják, ezt azonban megtehetik önállóan vagy a családon belüli közvetítői eljárás során is (bírószágon kívüli eljárás, melynek során a felek egy vagy több családi közvetítő segítségével arra törekednek, hogy a családi kapcsolatokból eredő vitákat közös megegyezéssel rendezzék - a 2015. évi ObZ 331. cikke). A közös szülői felügyeletről szóló megállapodás megkötésével a házastársak kezdeményezhetik a házasság felbontására irányuló egyszerűbb és gyorsabb bíróságon kívüli eljárást, amely kérelem benyújtásával indul (a 2015. évi ObZ 52., 54-55., 106., 453-460. cikke). Azok a házastársak, akiknek közös kiskorú gyermekük van, a házasság megegyezésükön alapuló felbontása iránti közös kérelem előterjesztésével egyidejűleg kötelesek csatolni a 2015. évi ObZ 324. cikkében előírt kötelező tanácsadásról készült jelentést, valamint a 2015. évi ObZ 106. cikke szerinti közös szülői felügyeletről szóló megállapodást (a 2015. évi ObZ 456. cikke).

Amennyiben a házastársak nem kötnek ilyen, a közös szülői felügyeletre vonatkozó megállapodást, amelyben rendezik a házasság felbontásának fentiekben említett jogkövetkezményeit, a bíróság a házasság felbontása iránti kereseti kérelemmel megindított bírósági eljárás során e kérdések tekintetében hivatalból hoz döntést (a 2015. évi ObZ 53-54., 56-57. és 413. cikke). Azok a házastársak, akiknek közös kiskorú gyermekük van, a házasság felbontása iránti kereseti kérelmükhöz kötelesek csatolni a 2015. évi ObZ 324. cikkében előírt kötelező tanácsadásról készült jelentést, valamint igazolást arról, hogy részt vettek az első családjogi közvetítői ülésen (a 2015. évi ObZ 379. cikke).

12 Igénybe vehetnek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Horvátországban a jogi segítségnyújtást és a költségmentesség, valamint az illetékmentesség lehetőségét a bírósági eljárásokban az ingyenes jogi segítségnyújtásról szóló törvény (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (a *Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye] 143/2013. sz.- a továbbiakban: ZBPP) szabályozza. Azok a személyek, akik megfelelnek a vonatkozó jogi követelményeknek, valamennyi eljárásban jogosultak lehetnek elsődleges jogi segítségnyújtásra, ideértve a házassági jogvitákat és az egyéb családjogi eljárásokat (a ZBPP 9-11. cikke). A családjogi eljárásokban és egyéb, törvényben meghatározott eljárásokban az érintett személyek másodlagos jogi segítségnyújtásra lehetnek jogosultak a vonatkozó jogi követelmények teljesülése esetén (a ZBPP 12-25. cikke). Egyes meghatározott eljárások tekintetében, ideértve a családjogi eljárásokat, a költségmentességet biztosító határozat meghozatalára a ZBPP 13. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezések vonatkoznak. Az illetékmentességet biztosító határozat meghozatalára vonatkozó szabályokat valamennyi eljárás tekintetében, a családjogi eljárásokat is beleértve, a ZBPP 13. cikkének (4) bekezdése tartalmazza. Az alábbi rendelkezések kiemelt figyelmet érdemelnek: a) az érintett személy részére a pénzügyi helyzetének megállapítása nélkül biztosított másodlagos jogi segítségnyújtás szabályozása (a ZBPP 15. cikke), b) a másodlagos jogi segítségnyújtás igénylésére vonatkozó eljárás szabályozása (a ZBPP 16-18. cikke), c) a másodlagos jogi segítségnyújtás terjedelmére vonatkozó szabályozás (a ZBPP 19. cikke), d) az ingyenes jogi segítségnyújtás igénylése szempontjából jelentős eljárási és egyéb kérdéseket szabályozó rendelkezések (a ZBPP 20-25. cikke). Ezzel egyidejűleg felhívjuk a figyelmet a bírósági illetékekről szóló törvény (*Zakon o sudskim pristojbama*) (a *Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye], 74/95., 57/96., 137/02., [26/03.], 125/11., 112/12., 157/13., 110/15. sz.) 6. cikkére, amely meghatározza azokat a feleket, akik mindig illetékmentességben részesülnek.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házasság felbontásával vagy a házasság érvénytelenítésével kapcsolatos ítélettel szemben fellebbezésnek van helye. Ez a jog mindkét felet megilleti az eljárásban. A családjogi törvény nem tartalmaz a fellebbezésre vonatkozó kifejezett szabályozást a házassági perek tekintetében, a 346. cikk azonban előírja a polgári eljárásjogi törvény (*Zakon o parničnom postupku*) (a *Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye], 53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13. és 89/14. sz. - a továbbiakban: ZPP) rendelkezéseinek vagylagos alkalmazását.

A ZPP 348. cikke az ítélettel szembeni fellebbezést, 378. cikke pedig a határozat elleni fellebbezést szabályozza. A 2015. évi ObZ a jogorvoslatok tekintetében kimondja, hogy a házassági perekben hozott másodfokú ítéletekkel szemben nincs helye felülvizsgálatnak (a 2015. évi ObZ 373. cikke).

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (Brüsszel IIa. rendelet) 21. cikke alapján valamely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül elismerik (21. cikk (1) bekezdés), a 21. cikk (3) bekezdése szerint azonban bármely érdekelt fél kezdeményezhet egy, a határozat elismeréséről vagy el nem ismeréséről szóló határozatot. Ebben az esetben a határozat elismerése vagy el nem ismerése iránti kérelem tekintetében az egyes tagállamok által a Bizottság részére a 68. cikk szerint és a Brüsszel IIa. rendelet 37. cikkében előírt formában átadott listán feltüntetett bíróság rendelkezik illetékességgel. Érdemes hozzátenni, hogy a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezések sérelme nélkül nem szükséges külön eljárás a valamely tagállam anyakönyvi nyilvántartásába történő bejegyzéshez a házasság

felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó, valamely másik tagállamban hozott olyan határozat alapján, amely ellen további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre az említett tagállamnak a joga szerint.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A határozat elismerése vagy el nem ismerése iránti kérelem (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (3) bekezdése) elbírálására a listán feltüntetett bíróság illetékes a 14. kérdésre adott válaszban foglaltak szerint. Ebben az esetben a Brüsszel IIa. rendelet III. fejezetének 2. szakaszában foglaltak irányadók.

A Brüsszel IIa. rendelet 33. cikke szerinti jogorvoslati kérelmet, vagyis a fellebbezést a határozatot hozó elsőfokú bíróságon (a listán feltüntetett illetékes bíróságon) keresztül kell előterjeszteni a másodfokú (megyei) bírósághoz.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A házasság felbontására annak az országnak a joga irányadó, amelynek a házastársak a kereset előterjesztésekor az állampolgárai.

Amennyiben a házastársak a kereset előterjesztésekor különböző országoknak az állampolgárai, az állampolgárságuk szerinti országok jogát együttesen kell alkalmazni, összhangban a más országok jogszabályaival egyes jogviszonyok tekintetében fennálló kollíziók feloldásáról szóló törvény (*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*) (a *Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye], 53/91., 88/01. sz.) 35. cikkének (2) bekezdésével. Amennyiben a házasságot a házastársak állampolgársága szerinti országok joga alapján nem lehet megszüntetni, a házasság megszüntetésére a horvát jogot kell alkalmazni, feltéve, hogy a kereset benyújtásakor az egyik házastárs állandó lakóhellyel rendelkező Horvátországban.

A horvát jogot kell alkalmazni, amennyiben az egyik házastárs olyan horvát állampolgár, aki nem rendelkezik Horvátországban állandó lakóhellyel, és a házasságot a más országok jogszabályaival egyes jogviszonyok tekintetében fennálló kollíziók feloldásáról szóló törvény 35. cikkének (2) bekezdésében meghatározott jog alapján nem lehet megszüntetni.

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Az egyes tagállamok által gondozott, e honlapon helyet kapott nemzeti tartalmak frissítése jelenleg zajlik, tekintettel az Egyesült Királyság kilépésére az Európai Unióból. Előfordulhat, hogy néhány részlet elkerülte a figyelmünket, és egy adott weboldal még nem tükrözi a megváltozott helyzetet. Igyekszünk mihamarabb naprakésszé tenni a teljes tartalmat.

Utolsó frissítés: 20/11/2019